

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(1624)

118. posiedzenie
Komisji Spraw Zagranicznych
w dniu 8 czerwca 2010 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Poprawki do Umowy o Międzynarodowym Funduszu Walutowym dotyczącej wzmocnienia głosu i uczestnictwa w Międzynarodowym Funduszu Walutowym, przyjętej przez Radę Gubernatorów Międzynarodowego Funduszu Walutowego Rezolucją nr 63-2 w dniu 28 kwietnia 2008 r., oraz Poprawki do Umowy o Międzynarodowym Funduszu Walutowym dotyczącej rozszerzenia działalności inwestycyjnej Międzynarodowego Funduszu Walutowego, przyjętej przez Radę Gubernatorów Międzynarodowego Funduszu Walutowego Rezolucją nr 63-3 w dniu 5 maja 2008 r. (druk senacki nr 880; druki sejmowe nr 2914, 3014).

(Początek posiedzenia o godzinie 13 minut 02)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Leon Kieres)

Przewodniczący Leon Kieres:

Otwieram posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych.

Serdecznie witam na dzisiejszym posiedzeniu pana Macieja Grabowskiego, podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, którego gościliśmy już wielokrotnie, pana Andrzeja Ciopińskiego, zastępcę dyrektora Departamentu Zagranicznego, i pana Damiana Szostka, naczelnika... ale nie podano komórki.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Jak rozumiem, w ogóle naczelnika, tak?

(Głos z sali: Wydziału Finansów Międzynarodowych.)

O właśnie. To musi być podane precyzyjnie ze względu na stenogram z posiedzenia. Zatem bardzo serdecznie witam pana naczelnika. Biuro Legislacyjne reprezentuje pan mecenas Michał Gil.

Przedstawiciel Ministerstwa Spraw Zagranicznych czy Ministerstwa Finansów przedstawi nam tę ustawę?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Ministerstwo Finansów. A zatem bardzo proszę, pan minister Maciej Grabowski.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów
Maciej Grabowski:**

Dziękuję.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Przedmiotem dzisiejszych obrad są dwie poprawki, które Rada Gubernatorów Międzynarodowego Funduszu Walutowego przyjęła w formie dwóch decyzji – jednej z 28 kwietnia 2008 r., a drugiej z 5 maja 2008 r. Te rezolucje mają odpowiednio numery 63-2 i 63-3. O czym one mówią?

Pierwsza, czyli nr 63-2, dotyczy tego, w jaki sposób ma się zwiększyć liczba głosów i uczestnictwo w Międzynarodowym Funduszu Walutowym krajów o niskim dochodzie. Dyskusja na temat tego, żeby zwiększyć liczbę głosów w Międzynarodowym Funduszu Walutowym krajów najbiedniejszych, toczyła się od wielu lat, ostatecznie jeszcze przed kryzysem przyjęto właśnie ten kompromis, o którym powiem za chwilę. Z czym to się wiązało? Po pierwsze, z rosnącą rolą tych krajów, które uważały, że mają zbyt mało do powiedzenia w funduszu, a po drugie, z tym, że Międzynarodo-

wy Fundusz Walutowy był aktywny głównie w tych krajach, czyli większość udzielanych pożyczek trafiała właśnie do tych krajów.

Następna rezolucja, 63-3, mówi o rozszerzeniu działalności inwestycyjnej funduszu. Otóż fundusz miał czy ma w tej chwili dosyć nieelastyczne formy zarządzania swoimi aktywami. Ponadto chodzi również o to, żeby mógł w razie potrzeby sprzedać swoje zasoby złota – 403 t.

Jeśli chodzi o szczegóły tej pierwszej rezolucji, to de facto można powiedzieć, że sprowadza się ona do zwiększenia liczby tak zwanych głosów bazowych z dwustu pięćdziesięciu do siedmiuset pięćdziesięciu. Każdy kraj w funduszu ma taką samą liczbę głosów bazowych, a teraz ma się ona zwiększyć z dwustu pięćdziesięciu do siedmiuset pięćdziesięciu głosów; pozostałe udziały są uzależnione od wkładu do funduszu. Czyli w ten sposób te najmniejsze kraje relatywnie podnoszą swoje znaczenie w funduszu. Kolejną zmianą jest to, żeby w dużych tak zwanych konstytuantach, które zarządzają funduszem – czyli to te, gdzie jest więcej niż dziewiętnaście krajów – było dwóch zastępców dyrektorów wykonawczych.

Jeśli chodzi o tę drugą rezolucję, 63-3, to właściwie mogę powiedzieć, że to uelastycznienie możliwości inwestycyjnych funduszu polega na zlikwidowaniu zasady istniejącej w tej chwili, która mówi o tym, że jeżeli fundusz chce wykorzystać waluty krajów członkowskich, to musi się zwrócić o zgodę do tego kraju, w którego walucie ewentualnie chciałby emitować jakieś swoje walory. To oczywiście umożliwi bardziej elastyczne działania. Poza tym chodzi o możliwość sprzedaży tych 403 t złota, żeby można było działać bardziej elastycznie. To rzecz jasna zwiększyłoby możliwości inwestycyjne funduszu.

Tak w największym skrócie przedstawiają się założenia tych dwóch poprawek. Dziękuję.

Przewodniczący Leon Kieres:

Bardzo dziękuję.

Czy pan dyrektor chciałby zabrać głos?

Bardzo proszę.

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych**

Zbigniew Czech:

Pan minister właściwie powiedział już wszystko, więc nie będę zabierać państwu czasu. Chciałbym tylko podać krótką informację dotyczącą trybu wyboru związania się przez Rzeczpospolitą Polską przedmiotowymi poprawkami. Otóż ze względu na fakt, że te poprawki dotyczą członkostwa Polski w organizacji międzynarodowej, został wybrany tryb tak zwanej dużej ratyfikacji – czyli za uprzednią zgodą parlamentu wyrażoną w formie ustawy – ponieważ materia tych poprawek wypełnia przesłanki konstytucyjne, a chodzi o art. 89 ust. 1 pkt 3 konstytucji. Dziękuję.

Przewodniczący Leon Kieres:

Dziękuję.

Proszę, pan mecenas.

**Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Michał Gil:**

Biuro Legislacyjne nie ma uwag do ustawy. Dziękuję.

Przewodniczący Leon Kieres:

Otwieram dyskusję.
Proszę bardzo, pan senator Rachoń.

Senator Janusz Rachoń:

Może nie będzie to mój głos w dyskusji, ale ponieważ spodziewam się, że pan przewodniczący obdarzy mnie honorem prezentowania tej ratyfikacji...

(Przewodniczący Leon Kieres: Tak wynika ze statystyki.)

...w Senacie, nie chciałbym, jak to się mówi, wyjść na głupca i dlatego mam kilka pytań. Gdyby pan minister mnie oświecił i jeszcze raz... W tym materiale, który dostałem, jest mowa o podwyższeniu liczby głosów bazowych krajów członkowskich Międzynarodowego Funduszu Walutowego do stałego poziomu 5,502%, czyli to jest właśnie podwyższenie do siedmiuset pięćdziesięciu głosów, tak?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

(Przewodniczący Leon Kieres: Proszę włączyć mikrofon, Panie Ministrze...)

Bo ewidentnie mogą być pytania na ten temat.

Przewodniczący Leon Kieres:

Proszę, Panie Ministrze.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Maciej Grabowski: To ja może poproszę pana naczelnika, żeby to wyjaśnił szczegółowo. Zasadniczo, jak rozumiem, jest właśnie tak, ale należy się jeszcze jakieś wyjaśnienie.)

**Zastępca Dyrektora Departamentu Zagranicznego
w Ministerstwie Finansów
Andrzej Ciopiński:**

Dotychczas było tak, że jeżeli jakieś kraje miały otrzymać większą liczbę głosów bazowych, to każdorazowo była wymagana osobna decyzja członków funduszu. A konsekwencje były takie, że w większości krajów wymagało to – tak jak u nas – procedury ratyfikacyjnej, co było uciążliwe. I żeby w przyszłości tego uniknąć oraz zapewnić to, że liczba głosów tych najuboższych krajów zawsze będzie automatycznie podnoszona, przyjęto na stałe zasadę, że liczba głosów bazowych będzie musiała wynosić w zaokrągleniu 5,5%.

(Senator Janusz Rachoń: Dla wszystkich krajów?)

Tak, to jest ogólna liczba głosów bazowych.

Przewodniczący Leon Kieres:

Kolejne pytanie pana senatora.

Senator Janusz Rachoń:

Moje drugie pytanie dotyczy kwestii, która na pewno wzbudzi pewną ciekawość. Otóż Międzynarodowy Fundusz Walutowy ma 430 t złota...

(Głos z sali: 403 t.)

A, 403 t złota, ale to, jakkolwiek by było, ładny majątek, który ma do dyspozycji Międzynarodowy Fundusz Walutowy. Rozumiem, że fundusz jest właścicielem tego majątku. Jak ten majątek zgromadzono?

Przewodniczący Leon Kieres:

A gdzie oni trzymają to złoto? W Fort Knox, tak?

Proszę.

**Zastępca Dyrektora Departamentu Zagranicznego
w Ministerstwie Finansów**

Andrzej Ciopiński:

Fundusz jest w istocie właścicielem 3 tysięcy t złota, z czego tylko te 403 t mogą podlegać sprzedaży – na to wyrażają zgodę członkowie. Jak to złoto dostało się w posiadanie funduszu? Otóż w pierwszym etapie działalności funduszu – kiedy jeszcze istniał system z Bretton Woods – niektóre kraje wносиły w taki sposób swój wkład i tak było od momentu powstania funduszu, czyli od 1944 r., aż do 1973 r. W tamtym czasie część krajów wносиła swoje wkłady nie w walucie wymiennej, tylko w złocie; wówczas nie stanowiło to aż tak dużej różnicy, bo dolar amerykański był w obrocie międzynarodowym wymienny na złoto, więc wtedy przynajmniej wydawało się, że jest to wszystko jedno, niektórzy woleli złoto. Niektóre płatności należne funduszowi, na przykład z tytułu opłat za pożyczone środki, też były przez część krajów wnoszone w złocie. Fundusz kupował również złoto za posiadane waluty innych krajów od swoich członków, to przede wszystkim była duża sprzedaż Afryki Południowej na początku lat siedemdziesiątych. I wreszcie kraje mogły spłacać swoje zobowiązania wobec funduszu w złocie zamiast w walucie wymiennej. W ten sposób fundusz zgromadził dużą...

Przewodniczący Leon Kieres:

Kolejne pytanie pana senatora Rachonia.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Nie, nie, to jest takie pytanie, powiedziałbym, pozaklasowe.

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Janusz Rachoń:

I jeszcze jedno. Gdybyście panowie mnie oświecili, bo nie rozumiem jednego zdania... Mianowicie chodzi o te 5,5% zagregowanej sumy głosów wszystkich krajów członkowskich oraz przyznanie każdemu dyrektorowi wykonawczemu wybranemu przez dziewiętnaście krajów członkowskich prawa do mianowania drugiego zastępcy

dyrektora wykonawczego. Przede wszystkim nie rozumiem, skąd te dziewiętnaście krajów.

(Przewodniczący Leon Kieres: Czy każde dziewiętnaście wybiera jednego dyrektora?)

Właśnie.

**Zastępca Dyrektora Departamentu Zagranicznego
w Ministerstwie Finansów
Andrzej Ciopiński:**

Zarządzanie tym funduszem odbywa się, można powiedzieć, z pewnych grup krajów; jedne grupy są mniejsze, drugie większe. Te biedniejsze kraje były zgrupowane w takich dużych konstytuantach, jak to się mówi, i uważały, że jeżeli jest ich tam trzydzieści, to powinny mieć przynajmniej dwóch wicedyrektorów, a do tej pory mogły mieć tylko jednego. Tak więc pomyślano, że jeżeli grupa jest liczniejsza, to można powołać – jeżeli ta poprawka będzie przyjęta – drugiego wicedyrektora.

(Senator Janusz Rachoń: Rozumiem, że można mieć dwóch wicedyrektorów, jeśli w grupie jest więcej niż dziewiętnaście krajów.)

Zgadza się.

(Senator Janusz Rachoń: Rozumiem. Dziękuję, nie mam więcej pytań.)

Przewodniczący Leon Kieres:

Pani przewodnicząca Dorota Arciszewska-Mielewczyk, bardzo proszę.

Senator Dorota Arciszewska-Mielewczyk:

Dziękuję.

Panie Ministrze, mówił pan o dodatkowych walorach, które fundusz może wprowadzić na rynek itd., po zasięgnięciu opinii krajów. Wcześniej mówił pan, że chodzi o walutę danego kraju, gdyby chciał działać... Jakie dodatkowe walory wchodzi w grę? Co pan ma na myśli?

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów
Maciej Grabowski:**

Przepraszam, kiedy mówiłem o walorach, miałem na myśli papiery wartościowe. Otóż fundusz może emitować... Szczerze mówiąc, to nie wiem, jakiego typu papiery może emitować. Poproszę kolegów, żeby powiedzieli, jak do tej pory bywało. Panie Dyrektorze, pan pomoże?

**Zastępca Dyrektora Departamentu Zagranicznego
w Ministerstwie Finansów
Andrzej Ciopiński:**

Rozumiem, że pytanie dotyczyło raczej ograniczeń, jakie poprzednio występowały, a obecnie zostały usunięte.

(*Senator Dorota Arciszewska-Mielewczyk*: Nie, pan minister mówił, że może...)

(*Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Maciej Grabowski*: Tak, ja tak zrozumiałem.)

(*Senator Dorota Arciszewska-Mielewczyk*: ...jakiś, nie wiem, akcje, obligacje... Ja chciałabym zapytać, jakie dodatkowe elementy działania tego funduszu ma pan na myśli.)

Przepraszam, to raczej było przejęzyczenie, chodziło o waluty, a nie o walory. I do tej pory operacje prowadzone przez fundusz z wykorzystaniem walut danego kraju wymagały zgody tego kraju, a obecnie...

(*Senator Dorota Arciszewska-Mielewczyk*: To pomylił się pan, bo pan mówił jeszcze, że może jakby działać na dodatkowym polu. Tak więc wyrzucamy to.)

(*Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Maciej Grabowski*: Przejęzy- czyłem się, przepraszam bardzo, mój błąd.)

Przewodniczący Leon Kieres:

Proszę bardzo, czy są jeszcze pytania? Nie ma.

Proszę państwa, zamykam dyskusję.

Przystępujemy do głosowania.

Kto z państwa, członków Komisji Spraw Zagranicznych, jest za podjęciem uchwały – po przeprowadzeniu pierwszego czytania projektu ustawy o ratyfikacji poprawki do umowy o Międzynarodowym Funduszu Walutowym... cały tekst tytułu jest w druku nr 880 – w sprawie przyjęcia przez Wysoki Senat ustawy o ratyfikacji tej umowy? Proszę o podniesienie ręki. (5)

Dziękuję bardzo. Jednogłośnie podjęliśmy uchwałę rekomendującą Wysokiej Izbie przyjęcie ustawy ratyfikacyjnej.

Proponuję, żeby sprawozdawcą – zgodnie z prowadzoną przeze mnie statystyką – był pan senator Janusz Rachoń.

Kto jest za? (6)

Dziękuję bardzo.

Bardzo dziękuję zaproszonym gościom.

Członków komisji proszę jeszcze o pozostanie, mam do przekazania informację.

(*Rozmowy na sali*)

Proszę państwa, w związku z decyzją pana marszałka, że tylko w wyjątkowych przypadkach będzie akceptował wnioski przewodniczących komisji o skrócenie siedmiodniowego terminu na dostarczenie stanowiska komisji w sprawie przekazanych komisji projektów ustaw, jestem zmuszony zwołać posiedzenie przed następnym posiedzeniem Senatu, które będzie 7 i 8 lipca. Krótko mówiąc, mamy dwie ratyfikacje i w normalnych okolicznościach zwołałbym posiedzenie 6 lipca, tak jak to było do tej pory, niestety nie mogę, muszę je zwołać wcześniej, w środę, 30 czerwca, o godzinie 16. 30.

(*Senator Dorota Arciszewska-Mielewczyk*: Czyli nie można z dnia na dzień.)

Tak, niestety nie można z dnia na dzień. Nie mogę tego skrócić, bo jest powiedziane, że to ma być siedem dni. Przynajmniej siedem dni przed posiedzeniem Senatu komisja musi dostarczyć swoje stanowisko w sprawie projektu ustawy, który to marszałek przekazał komisji. 30 czerwca, w środę, o 16.30 są do rozpatrzenia dwie ratyfikacje, następnie będzie niejawne posiedzenie komisji, bo mamy kandydata na ambasadora.

(*Senator Dorota Arciszewska-Mielewczyk*: To będzie tego samego dnia?)

Tak, tego samego.

(Głos z sali: Do OECD.)

Tak, do OECD, chodzi o pana Wojciechowskiego, podsekretarza stanu.

Być może tego samego dnia odbędzie się jeszcze jedno posiedzenie komisji, z panem Jackiem Saryuszem-Wolskim. Otóż będziemy kontynuować kwestię obsadzania przez naszą służbę dyplomatyczną stanowisk w resorcie kierowanym przez Catherine Ashton, czyli w Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych. W czwartek wspólnie z panem Włodzimierzem Boguszem byliśmy w Brukseli na spotkaniu przewodniczących komisji spraw zagranicznych parlamentów państw członkowskich z komisją spraw zagranicznych Parlamentu Europejskiego. Ta sprawa wzbudziła znaczące ożywienie, dyskusję i spory w gronie dyskutantów, ja także brałem udział w tej dyskusji. Pan Jacek Saryusz-Wolski podniósł problem pewnej dyskryminacji, jaka powoli powstaje, jeśli chodzi o dystrybucję tych stanowisk zwłaszcza dla państw Europy Wschodniej. Pan Jacek Saryusz-Wolski prosił mnie, aby umożliwić mu uzyskanie poparcia senackiej Komisji Spraw Zagranicznych dla jego stanowiska. Jeszcze raz zamierzam się spotkać w tej sprawie z panem ministrem Dowgiewiczem i zaprosić go na posiedzenie komisji, pana Jacka Saryusza-Wolskiego także. Przyjelibyśmy wcześniej uzgodnioną, przekazaną państwu do konsultacji uchwałę, jakieś stanowisko wspierające działania Polski, żebyśmy jednak byli traktowani równo.

(Senator Dorota Arciszewska-Mielewczyk: Mogę zadać pytanie?)

Tak, oczywiście.

Senator Dorota Arciszewska-Mielewczyk:

Chodzi mi o poparcie tej tezy. Ponieważ rozeznanie w tej sprawie ma pan Saryusz-Wolski, to czy mógłby, nie wiem, może wyjaśnić pisemnie czy osobiście powiedzieć, jak wygląda ta dyskryminacja? Bo my nie mamy rozeznania, jeśli chodzi o wszystkie stanowiska. Chodzi o to, żebyśmy mieli ogład, bo my czujemy, że tak jest, i wiemy to z własnych informacji, ale on ma całość...

Przewodniczący Leon Kieres:

Są dopiero pewne propozycje ze strony sekretariatu pani Catherine Ashton. Francuzi... Hiszpanie zresztą też, bo Hiszpanie zdominowali całą Amerykę Łacińską, jeśli chodzi o ambasady, więc porozmawialibyśmy na ten temat.

(Senator Dorota Arciszewska-Mielewczyk: Zostały jakieś ochłapy w wolnych strefach, pipidówki...)

Zobaczymy, ale to są właśnie Kosowo, Mongolia i Albania.

(Senator Dorota Arciszewska-Mielewczyk: Jakież tam pipidówki, bo tak to wygląda...)

Prawdopodobnie tak to się rysuje. Dobrze, czyli 30 czerwca odbędzie się posiedzenie. Bardzo prosiłbym państwa o obecność, ale zwłaszcza prosiłbym o obecność trzy osoby, bo są dwie ratyfikacje i komuś spośród tych trzech osób te dwie ratyfikacje zostaną przekazane: albo pani przewodniczącej, która ma teraz pierwszeństwo...

(Senator Janusz Rachoń: Bez uwzględnienia parytetów.)

...albo Pawłowi Klimowiczowi, którego tu nie ma – jest w Poznaniu na jakiejś konferencji – a tak naprawdę on ma pierwszeństwo, bo ma tylko pięć, albo Markowi Rockiemu.

(Senator Dorota Arciszewska-Mielewczyk: A o jakie ratyfikacje chodzi?

Pani Agato, jakie to są ratyfikacje?

(Starszy Sekretarz Komisji Spraw Zagranicznych Agata Mianowska: Jedna dotyczy Organizacji Narodów Zjednoczonych, a druga, przyznam się, nie pamiętam...)

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Pan jest liderem, pan ma najwięcej, pan Grzegorz Czelej także. Dziewięć ma Maciej Grubski, osiem – Grzegorz Czelej, osiem ma... ja też mam osiem, Włodzimierz Cimoszewicz też ma osiem. Dorota Arciszewska-Mielewczyk – sześć, Cimoszewicz – osiem, Czelej – osiem, Maciej Grubski – dziewięć, Kieres – osiem, Klimowicz – pięć, Rachon – sześć, będzie miał siedem, i Marek Rocki – sześć.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Będę teraz pamiętał o pani cały czas.

Bardzo państwu dziękuję.

(Koniec posiedzenia o godzinie 13 minut 23)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851